

(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union)

EU-HANDLINGSPLAN VEDRØRENDE RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER I UKRAINE

(Tekst godkendt af Rådet den 10. december 2001)

(2003/C 77/01)

I. UDFORDRINGER OG STRATEGISKE MÅL

1. Der bør udvikles et partnerskab og et praktisk samarbejde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine vedrørende retlige og indre anliggender.
2. I samarbejde med Ukraine bør der ske en styrkelse af retsstatsprincippet samt principperne om adgang til retlig prøvelse, retsvæsenets uafhængighed samt god regeringsførelse, der udgør grundlaget for Den Europæiske Unions mål om at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.
3. Der bør skabes en passende lovgivningsmæssig ramme for et effektivt samarbejde vedrørende retlige og indre anliggender i overensstemmelse med de internationale standarder og de standarder, der er fastlagt på EU-plan, og arbejdet for at sikre en effektiv gennemførelse og anvendelse af sådanne standarder.
4. Der bør i højere grad fokuseres på menneskerettighederne og retsstatsprincippet, ligesom åbenheden bør fremmes.
5. Det bør sikres, at de internationale instrumenter, der er af særlig betydning i forbindelse med bekæmpelse af ulovlig indvandring, organiseret kriminalitet og korruption, bliver ratificeret og gennemført fuldt ud.
6. Forvaltningen af aspekterne i forbindelse med indvandring bør forbedres, og der bør anvendes passende foranstaltninger vedrørende forvaltning af grænsekontrol, tilbagetagelse og visum, så det undgås, at Ukraines område i stigende grad benyttes til ulovlig indvandring og af ulovlige indvandrere med henblik på gennemrejse til Den Europæiske Unions område.
7. Den grænseoverskridende organiserede kriminalitet, herunder især menneskehandel, ulovlig narkotikahandel, handel med stjålne køretøjer, varer med høje afgifter og nukleart materiale samt hvidvaskning af penge, bør bekæmpes.
8. Samtlige relevante instrumenter i denne plan bør anvendes for at imødegå truslen fra den internationale terrorisme.
9. Der bør ske en forbedring af koordineringen af medlemsstaternes bistandsprogrammer med EU, så programmerne afspejler prioriteterne for samarbejdet.
10. Der bør foretages en vurdering af udvidelsesprocessen og dens indvirkning i regionen.

11. De kandidatlande, der er nabolande til Ukraine, kan inddrages i relevante aspekter af denne handlingsplan i den udstrækning, det er hensigtsmæssigt.
12. Listen over de prioriteter, der er anført i denne plan, skal ikke betragtes som udtømmende. Efterhånden som der opstår behov herfor, vil nye aktiviteter på RIA-området kunne inddrages under mandatet for resultattavlen.

II. SAMARBEJDSGRUNDLAG

- Den Europæiske Unions mål om at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed som fastsat i afsnit IV i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og afsnit VI i traktaten om oprettelse af Den Europæiske Union; handlingsplanen til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Amsterdam i juni 1997 (især henstilling nr. 4), samt den handlingsplan vedrørende retlige og indre anliggender, som Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i december 1998 i Wien
- konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors i oktober 1999
- konklusionerne i den rapport om forbindelserne udadtil på området retlige og indre anliggender, som Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira godkendte i juni 2000
- den fælles strategi over for Ukraine, der blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Helsingfors i december 1999; konklusionerne fra topmøderne mellem EU og Ukraine samt møderne i Samarbejdsrådet EU-Ukraine, herunder især den fælles rapport om ulovlig indvandring og menneskehandel fra januar 2000
- bestemmelserne i partnerskabs- og samarbejdsaftalen af 16. juni 1994 mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater og Ukraine, der trådte i kraft i marts 1998, hvis struktur bør spille en central rolle i udviklingen af samarbejdet; der bør ligeledes henvises til de fremskridt, der er gjort inden for rammerne af den politiske dialog, der er etableret i henhold til denne aftale
- EU's narkotikastrategi 2000–2004, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i december 1999 i Helsinki, og EU's narkotikahandlingsplan 2000–2004, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i juni 2000 i Feira
- Det Europæiske Råds konklusioner af 21. september 2001 og FN's Sikkerhedsråds resolution 1373/01 og 1267/01 fra september 2001

— arbejdet i de relevante underudvalg, der er nedsat i henhold til partnerskabs- og samarbejdsaftalen, vedrørende retlige og indre anliggender.

III. SAMARBEJDSOMRÅDER

1. Indvandring og asyl

— Tilmærkelse af Ukraines asyl- og flygtningelovgivning til EU's normer og standarder, gennemførelse af FN-konventionen om flygtninges retsstilling fra 1951 og protokollen vedrørende flygtninges retsstilling fra 1967, herunder retten til at søge asyl og respekt for princippet om »non-refoulement«. Tilmærkelse af ordningen for de statslige myndigheders gennemførelse og virkeliggørelse af asyl- og flygtningelovgivningen til EU's normer og standarder.

— Forfølgelse af en mere effektiv integrationspolitik med henblik på at fremme ikke-diskriminering på det økonomiske, sociale og kulturelle plan og udvikling af foranstaltninger til bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

— Der bør ydes juridisk ekspertbistand til de ukrainske myndigheder til udarbejdelse og ændring af landets nuværende lovgivning vedrørende udlændinge, asyl, indvandring og flygtninge.

— Der bør ydes støtte til en effektiv forvaltning af migrationsstrømmene, bl.a. ved at yde rådgivning og finansiel bistand samt ekspertbistand til oprettelse af en statslig myndighed vedrørende migrationsspørgsmål i Ukraine; denne myndigheds virksomhed bør fremmes bl.a. med henblik på at højne de relevante medarbejderes faglige niveau ved at give disse kendskab til udenlandske erfaringer samt mulighed for praktikantophold ved EU-landenes relevante myndigheder, der beskæftiger sig med migrationspolitik på grundlag af tidssvarende principper.

— Der bør foretages en vurdering af omfanget af den illegale migration via Ukraine, og migrationsstrømmene bør overvåges, ligesom det bør undersøges, om Ukraine eventuelt vil kunne deltage i en ordning for tidlig forebyggelse af ulovlig migration.

— Samarbejdet vedrørende tilbagetagelse af egne statsborgere, statsløse og tredjelandstatsborgere bør forbedres med henblik på indgåelse af en aftale mellem Ukraine og Det Europæiske Fællesskab om tilbagetagelse.

2. Forvaltning af grænsekontrollen og visaspørgsmål

— Der bør udvikles en ordning til sikring af en effektiv, samlet forvaltning af kontrollen (dvs. grænsekontrol samt grænseovervågning) ved alle Ukraines grænser, og det bør undersøges, om det er muligt at lade den statslige grænsekontrol indgå i en ordning for tidlig forebyggelse af ulovlig migration.

— Ukraine bør modtage bistand til gennemførelsen af sit handlingsprogram, der tager sigte på at opretholde en statslig ordning for kontrol af grænserne og grænseområderne og udvikle den statslige grænseforvaltning og toldmyndighederne i perioden frem til 2005.

— Der bør ydes støtte til Ukraines bestræbelser på at omdanne grænseværet med henblik på at oprette en retshåndhævende myndighed som det organ, der har ansvar for grænseforvaltning.

— Der bør ydes støtte til en effektiv grænseforvaltning ved at yde rådgivning, finansiel bistand samt ekspertbistand til oprettelse af Ukraines statslige grænsetjeneste; denne tjenestes virksomhed fremmes bl.a. med henblik på at højne de relevante medarbejderes faglige niveau ved at give disse kendskab til udenlandske erfaringer samt mulighed for praktikantophold ved EU-landenes relevante myndigheder, der beskæftiger sig med migrationspolitik på grundlag af tidssvarende principper.

— Ukraines nuværende grænseoverskridende samarbejde med EU, kandidatlandene og tredjelande bør intensiveres og fremmes.

— Dialogen om visaspørgsmålene bør fortsættes.

— Dialogen bør fortsættes for at forebygge ulovlig ivandring i Den Europæiske Union og Ukraine.

— Det bør undersøges, om det er muligt at støtte Ukraines bestræbelser på at udstede sikre rejsedokumenter i overensstemmelse med de internationale normer og at afsløre falske rejse- og identitetsdokumenter.

3. Organiseret kriminalitet

— Ratifikation og fuld gennemførelse af de internationale instrumenter, der er af særlig betydning i forbindelse med bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption, samt ratifikation og fuld gennemførelse af internationale instrumenter vedrørende beskyttelse af menneskerettighederne.

— Nedenstående konventioner er af særlig betydning:

— den europæiske menneskerettighedskonvention (1950), der blev ratificeret af Ukraine den 11. september 1997

— den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (1977), der blev undertegnet af Ukraine den 8. juni 2000

— Europarådets konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger (1981)

— Europarådets konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold (1990), der blev undertegnet af Ukraine den 29. maj 1997, og som trådte i kraft den 1. maj 1998

- overenskomsten om ulovlig transport til søs til gennemførelse af artikel 17 i De Forenede Nationers konvention imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer (1995)
- FN's konvention imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer (1988)
- Europarådets strafferetskonvention om korruption (1999), der blev undertegnet af Ukraine den 27. januar 1999
- Europarådets civilretskonvention om korruption (1999), der blev undertegnet af Ukraine den 4. november 1999
- De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet (2000) samt protokollerne til supplerung af denne konvention, der blev undertegnet af Ukraine den 12. december 2000 (protokol om forebyggelse, bekæmpelse og retsforfølgning af menneskehandel, særlig handel med kvinder og børn; protokol om bekæmpelse af menneskesmugling til lands, ad søvejen og ad luftvejen).
- Der bør ydes støtte til Ukraines indsats til bekæmpelse af hvidvaskning af penge, navnlig gennem oprettelse af en finansiel efterretningsenhed (FIU), der er i overensstemmelse med standarderne i Europarådets konvention, de 40 henstillinger fra Den Finansielle Aktionsgruppe vedrørende Hvidvaskning af Penge (FATF) samt de standarder, der er fastlagt af Egmont-Gruppen.
- Der bør ydes bistand til bekæmpelsen af ulovlig narkotika-handel, herunder handel med basale kemikalier og prækursorer, og narkotikamisbrug i Ukraine, især for så vidt angår forebyggelse og rehabilitering samt ulovlig handel med køretøjer, skydevåben, nukleart materiale og smugling af varer med høje afgifter.
- Der bør ydes støtte til Ukraines indsats for bekæmpelse af menneskehandel og ulovlig indvandring samt støtte til udvikling af aktiviteter og foranstaltninger til forebyggelse af menneskehandel samt reintegration af ofre for menneskehandel.

3.1. *Terrorisme*

- Samarbejdet mellem EU og Ukraine bør udvikles, og i den udstrækning, det er muligt, bør det bilaterale samarbejde om bekæmpelse og forebyggelse af terrorisme forbedres. Det drejer sig bl.a. om
 - at samarbejde med henblik på at styrke FN's rolle i den multilaterale bekæmpelse af terrorisme; at sikre gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution 1373/01 af 28. september 2001 om terrorismebekæmpelse; at fremme tiltrædelse og fuld gennemførelse af

samlige relevante internationale konventioner samt fremme bestræbelserne for snarest muligt at afslutte forhandlingerne om en generel FN-konvention om bekæmpelse af terrorisme

- at samarbejde yderligere om fjernelse af kilderne til finansiering af terrorisme, bl.a. ved
 - at fremme gennemførelsen og håndhævelsen af FN's konvention til bekæmpelse af finansiering af terrorisme
 - at træffe de nødvendige foranstaltninger til indefrysning af aktiver tilhørende personer, som er blevet udpeget af det sanktionsudvalg, der er nedsat i medfør af Sikkerhedsrådets resolution 1267/01
 - at tilskynde til fremskridt i det igangværende arbejde i FATF samt OECD's arbejde vedrørende tredjelandes offshore-centre
 - at fremme samarbejdet med tredjelande om bekæmpelse af terrorisme efter ovenstående retningslinjer.

3.2. *Retligt samarbejde*

- Der bør vedtages passende lovgivning og foranstaltninger med henblik på at indgå arrangementer, hvorunder der kan etableres et gensidigt retligt samarbejde med andre stater.
- De internationale instrumenter, der er af særlig betydning for styrkelsen af det retlige samarbejde, bør ratificeres og gennemføres fuldt ud; dette gælder bl.a.:
 - den europæiske konvention om gensidig retshjælp i straffesager (1959) samt tillægsprotokollen hertil (1978), der blev ratificeret af Ukraine den 16. januar 1998
 - den europæiske konvention om udlevering (1957) samt tillægsprotokollerne hertil (1975 og 1978), der blev ratificeret af Ukraine den 16. januar 1998, og som trådte i kraft den 9. juni 1998.
- Der bør oprettes et netværk af kontaktpunkter med henblik på at foretage hurtig udveksling af oplysninger vedrørende gensidig retshjælp og retligt samarbejde, samordne retsforfølgelsen af grænseoverskridende forbrydelser, lette indsamlingen af bevismateriale og yde specialiseret bistand. Ukraine vil udpege centrale kontaktpunkter. De retslige myndigheder i Ukraine opretter forbindelser med deres modparter i EU's medlemsstater.
- Der bør udarbejdes en håndbog for retligt samarbejde mellem EU's medlemsstater og Ukraine samt en erklæring om god praksis i forbindelse med et sådant samarbejde.

- Der bør ydes beskyttelse til personer, f.eks. i form af ordninger for beskyttelse af vidner, der samarbejder med retsvæsenet, med henblik på at tilskynde enkeltpersoner til at forlade kriminelle organisationer.

3.3. Samarbejde vedrørende retshåndhævelse

- Der bør iværksættes en udveksling af tekniske, operative og strategiske oplysninger mellem EU's medlemsstater og Ukraines retshåndhævende myndigheder i overensstemmelse med parternes relevante bestemmelser med hensyn til organiseret kriminalitet, idet der bør tages hensyn til behovet for at sikre, at lovgivningsmæssige og andre foranstaltninger træffes på en sådan måde, at relevante krav om fortrolighed og databeskyttelse opfyldes i forbindelse med udveksling af data.
- Der bør udpeges nationale myndigheder på operativt plan (kontaktpunkter) i Ukraine til udveksling af oplysninger med EU-medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.
- Der bør indgås aftaler om oprettelse af direkte samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder og anklagemyndighederne, herunder oprettelse af fælles efterforskningshold til at efterforske særlige former for kriminalitet.
- Der bør træffes de nødvendige nationale foranstaltninger for at sikre et mere systematisk samarbejde mellem politi, toldvæsen og efterretnings- og sikkerhedstjenester med henblik på at forebygge og bekæmpe kriminel virksomhed, der har forgreninger på den anden parts område.
- Der bør gøres øget brug af forbindelsesofficerer.
- Der bør udarbejdes sammenlignelige risikoanalysemetoder til vejledning for retshåndhævende og kriminalitetsforebyggende aktioner.
- Udveksling af oplysninger om mistænkelige transaktioner i relevante tilfælde kan finde sted mellem EU-medlemsstaternes finansielle efterretningsenheder og den tilsvarende kompetente myndighed i Ukraine, idet der tages hensyn til behovet for at sikre, at lovgivningsmæssige og andre foranstaltninger træffes på en sådan måde, at relevante krav om fortrolighed og databeskyttelse opfyldes i forbindelse med oplysninger, der videregives til Ukraines retshåndhævende myndigheder.
- Der bør lægges øget vægt på uddannelse med henblik på at forbedre det ukrainske retshåndhævespersonales viden og færdigheder og tilpasse disse til EU's standarder.
- Som fastlagt i EU's fælles strategi over for Ukraine vil samarbejdet mellem Europol og de kompetente organer fra Ukraine blive udviklet i overensstemmelse med Europolkonventionen og de relevante rådsafgørelser.

4. Styrkelse af retsvæsenet, retsstaten og god regeringsførelse

- at støtte Ukraines bestræbelser på inden for forfatningens rammer at etablere et upartisk, uafhængigt og kompetent retsvæsen, der råder over de proceduremæssige garantier, der er nødvendige for, at det kan fungere efter sin hensigt
- at uddanne ukrainske dommere, idet der særlig lægges vægt på menneskerettigheder, beskyttelse af personoplysninger, civilret, domstolenes organisation, retsplejen samt folkeretten
- at yde bistand til Ukraines reform af dets almindelige domstole og forvaltningsdomstole samt dets fængselsvæsen i overensstemmelse med Ukraines forfatning og Ukraines nye lovgivning om domstolenes organisation
- at oprette landsdækkende databaser i Ukraine med oplysninger om væsentlige retsafgørelser vedrørende straffesager og retsforfølgning
- at bekæmpe og forebygge korruption ved at mindske de faktorer, der fremmer eller muliggør korruption i Ukraine
- at fremme principperne om god regeringsførelse, bl.a. gennem:
 - forbedring af den lovgivningsmæssige ramme, så den bliver mere effektiv, tidssvarende og fyldestgørende og bliver bragt i overensstemmelse med de europæiske standarder
 - styrkelse af institutionerne og forbedre koordineringen og udvekslingen af oplysninger mellem myndighederne
 - reformer af den offentlige forvaltning, idet der lægges vægt på samlede, tidssvarende og fyldestgørende strategier
 - åbenhed og kontrol med afgørelserne og forvaltningen; der skal være adgang til lovgivningen og til de højere retsinstitansers afgørelser
 - samordning af bekæmpelsen af aktiviteter og foretagender i forbindelse med korruption, bl.a. under anvendelse af repressive foranstaltninger
 - fremme af et partnerskab med civilsamfundet med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af de foranstaltninger, der træffes med henblik på bekæmpelse af korruption
 - oprettelse af en ombudsmandsinstitution eller en uafhængig institution for bekæmpelse af forsømmelser og korruption inden for den offentlige forvaltning.

IV. GENNEMFØRELSE (INSTRUMENTER OG MIDLER)

1. Der udarbejdes en resultattavle i samråd med Ukraines myndigheder som et instrument for gennemførelse, overvågning, evaluering og fastlæggelse af årlige prioriteter.
 2. Kontrollen med og evalueringen af gennemførelsen af handlingsplanen som afspejlet på resultattavlen bør overdrages de relevante underudvalg under partnerskabs- og samarbejdsaftalen. Underudvalget mødes mindst en gang om året og om fornødent på ad hoc-basis for at drøfte specifikke spørgsmål. De årlige prioriteter vil blive fastlagt på disse møder.
 3. Senest ved udgangen af 2005 bør Rådet for Den Europæiske Union tage gennemførelsen af denne handlingsplan op til fornyet vurdering og beslutte at foretage yderligere vurderinger i forbindelse med dette spørgsmål.
 4. Repræsentanter for Europa-Kommissionen og EU's medlemsstater i Kiev (RIA-attachéer, forbindelsesofficerer og konsulært personale) bør mødes regelmæssigt for at drøfte spørgsmål, der er omfattet af denne handlingsplan. Eftersom repræsentanter for Ukraines mission ved EU i Bruxelles spiller en vigtig rolle i gennemførelsen af handlingsplanen, bør der afholdes fælles møder med jævne mellemrum. Ud over at foretage udveksling af relevante oplysninger bør RIA-attachéerne have mulighed for at drøfte gennemførelsen af handlingsplanen og fremsætte forslag til en styrkelse af processen. Det bør ligeledes overvejes at fremme udstationeringen af ukrainske forbindelsesofficerer i EU-medlemsstaterne.
 5. Parlamentet, massemedierne og offentligheden i almindelighed bør inddrages med henblik på i højere grad at bevidstgøre politiske ledere (i parlamentet og regeringen) og borgerne.
 6. Det bør sikres, at de standarder, der er fastlagt i internationale konventioner, overholdes, idet der lægges vægt på gennemførelsen heraf.
 7. Ukraine bør i passende omfang deltage i EU's og medlemsstaternes programmer.
 8. Ukraines indsats bør støttes under anvendelse af Tacis-programmet.
-